

1.06.2013ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитеті

Сақтандыру нарығының қатысушыларын қадағалау департаменті

Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының

2013 жылғы 1 маусымдағы ағымдағы жағдайы

Көлемі: 8 бет

Кесте саны: 10

График саны: 7

Кезеңділігі: ай сайын жаңаланады

МАЗМҰНЫ

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

ЖӘНЕ

КАПИТАЛЫ

3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің құрылымы

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша келіп түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ,

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ**1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы**

Сақтандыру секторының институционалдық құрылымы	01.06.2012	01.06.2013
Сақтандыру ұйымдарының саны	36	35
оның ішінде өмірді сақтандыру бойынша	7	7
Сақтандыру брокерлерінің саны	13	13
Актуарийлердің саны	81	77
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны	32	31

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2013 жылғы 1 маусымында сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 493 455,4 млн. теңге құрады, бұл 2013 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 11,5%-ға артық және 2012 жылғы 1 маусымдағы жағдайы бойынша 18,3%-ға көп, оның ішінде:

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

Активтер	01.06.2012		01.01.2013		01.06.2013		Жылдың басынан бастап өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында, %-бен	млн. теңге	жиынтығында, %-бен	млн. теңге	жиынтығында, %-бен	
Ақша	16 236,8	3,9	11 923,2	2,7	26 010,1	5,3	2,2 есе
Орналастырылған салымдар	100 313,6	24,0	105 220,6	23,8	113 949,0	23,1	8,3
Бағалы қағаздар	204 176,8	48,9	229 721,0	51,9	242 217,1	49,1	5,4
"Кері РЕПО" операциясы	5 213,5	1,2	3 097,1	0,7	6 963,8	1,4	124,8
Сақтанушылар мен делдалдардан алынатын сақтандыру сыйлықақылары	19 184,0	4,6	21 520,9	4,9	23 255,8	4,7	8,1
Негізгі қаражат	8 388,0	2,0	8 443,5	1,9	8 795,9	1,8	4,2
Қайта сақтандыру активтері	40 654,1	9,7	43 724,3	9,9	47 021,3	9,5	7,5
Өзге дебиторлық берешек	14 633,0	3,5	10 548,4	2,4	13 753,5	2,8	30,4
Басқа активтер	8 325,8	2,0	8 448,7	1,9	11 488,9	2,3	36,0
Активтердің жиынтығы	417 125,5	100,0	442 647,7	100,0	493 455,4	100,0	11,5

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ**3-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы**

Міндеттемелер	01.06.2012		01.01.2013		01.06.2013		Жылдың басынан бастап өсімі, %-бен
	млн.теңге	жиынтығында, %-бен	млн.теңге	жиынтығында, %-бен	млн.теңге	жиынтығында, %-бен	
Резервтер	155 775,7	86,9	174 148,4	85,8	217 000,2	88,6	24,6
Алынған қарыздар	4 347,8	2,4	4 501,6	2,2	4 620,0	1,9	2,6
Қайта сақтандырушылармен есеп айырысу	9 657,0	5,4	12 125,3	6,0	11 411,2	4,7	-5,9
Сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметі бойынша делдалдармен есеп айырысу	1 150,2	0,6	1 689,9	0,8	1 350,8	0,6	-20,1
Сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша төленетін шоттар	987,3	0,6	879,0	0,4	3 138,5	1,3	3,6 есе

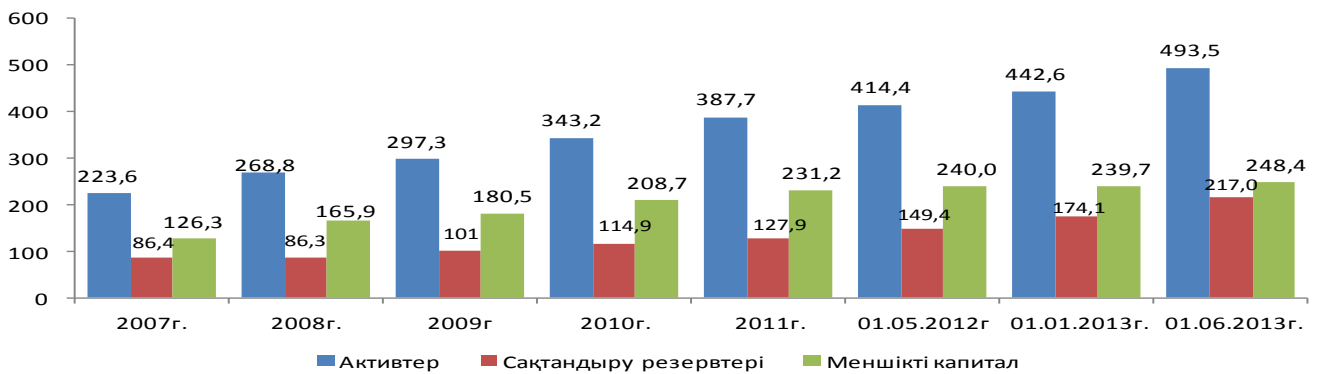
1.06.2013ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

Басқа кредиторлық берешек	2 256,1	1,3	3 421,4	1,7	2 912,2	1,2	-14,9
Басқа міндеттемелер	4 997,1	2,8	6 155,0	3,0	4 614,3	1,9	-25,0
Міндеттемелердің жиынтығы	179 171,2	100,0	202 920,5	100,0	245 047,3	100,0	20,8

2013 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары міндеттемелерінің сомасы 245 047,3 млн. теңге құрады, бұл 2013 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 20,8%-ға және 2012 жылғы 1 маусымдағы көрсеткіштен 36,8%-ға артық.

Есепті күні сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін құрған сақтандыру резервтерінің көлемі 217 000,2 млн. теңге болды, бұл 2013 жылғы 1 қаңтарда құрылған резервтер көлемінен 24,6%-ға және 2012 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша құрылған резервтер көлемінен 39,3%-ға артық.

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы (млрд. теңге)

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі (сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген)

Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.06.2012		01.06.2013		Өсімі, %-бен
	млн.теңге	жиынтығында %-бен	млн.теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	83 045,3	100,0	117 406,4	100,0	41,4
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	15 215,4	18,3	18 538,5	15,8	21,8
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	11 087,1	13,4	12 789,4	10,9	15,4
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	502,0	0,6	637,9	0,5	27,1
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	3 012,5	3,6	4 441,7	3,8	47,4
Міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	613,8	0,7	669,6	0,6	9,1
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	35 751,9	43,1	52 525,9	44,7	46,9
өмірді сақтандыру	4 698,3	5,7	11 355,4	9,7	141,7
аннуитеттік сақтандыру	13 598,2	16,4	22 548,7	19,2	65,8
жазатайым оқиғалардан сақтандыру	7 109,5	8,6	5 782,3	4,9	-18,7
ауырған жағдайлардан сақтандыру	10 346,0	12,5	12 839,5	10,9	24,1
Ерікті мүлдіктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	32 078,0	38,6	46 341,9	39,5	44,5
автомобиль көлігін сақтандыру	2 250,4	2,7	3 545,9	3,0	57,6
автомобиль, әуе, теміржол, су көлігін сақтандыруды қоспағанда, мүлдікті сақтандыру және жүктерді сақтандыру	17 360,4	20,9	18 776,5	16,0	8,2
автомобиль, әуе және су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	4 662,0	5,6	8 633,1	7,4	85,2

өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	2 369,3	2,9	9 582,4	8,2	4 есб
ерікті мүліктік сақтандырудың өзге сыныптары	5 435,9	6,5	5 804,1	4,9	6,8

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы (млрд. теңге)

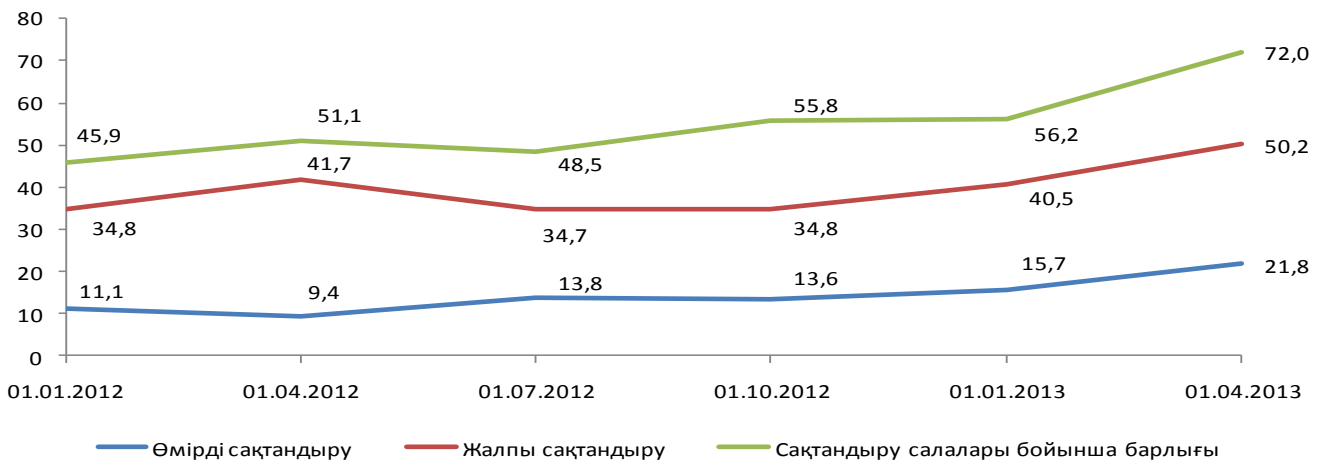

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.06.2012		01.06.2013		Өсімі, %-бен
	млн.теңге	жиынтығында %-бен	млн.теңге	жиынтығында %-бен	
Сақтандыру салалары бойынша, барлығы	83 045,3	100,0	117 406,4	100,0	41,4
Өмірді сақтандыру	18 296,4	22,0	33 904,1	28,9	85,3
Жалпы сақтандыру	64 748,8	78,0	83 502,3	71,1	29,0

*сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген

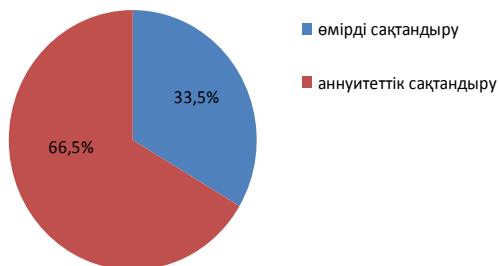
3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы (млрд. теңге)

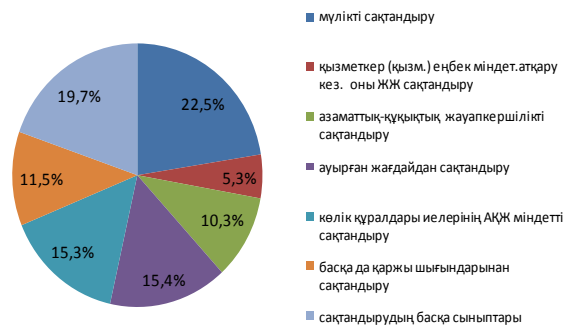
«Өмірді сақтандыру» саласы. 2013 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 33 904,1 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 85,3% көп. Есепті күні «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық сыйлықақыларындағы үлесі 2012 жылғы 1 маусымдағы 22,0%-ға қарсы 28,9% болды.

«Жалпы сақтандыру» саласы. 2013 жылдың 5 ай ішінде «жалпы сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 85 502,3 млн. теңге болды, бұл 2012 жылғы ұқсас кезеңіне қарағанда 29,0%-ға артық.

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

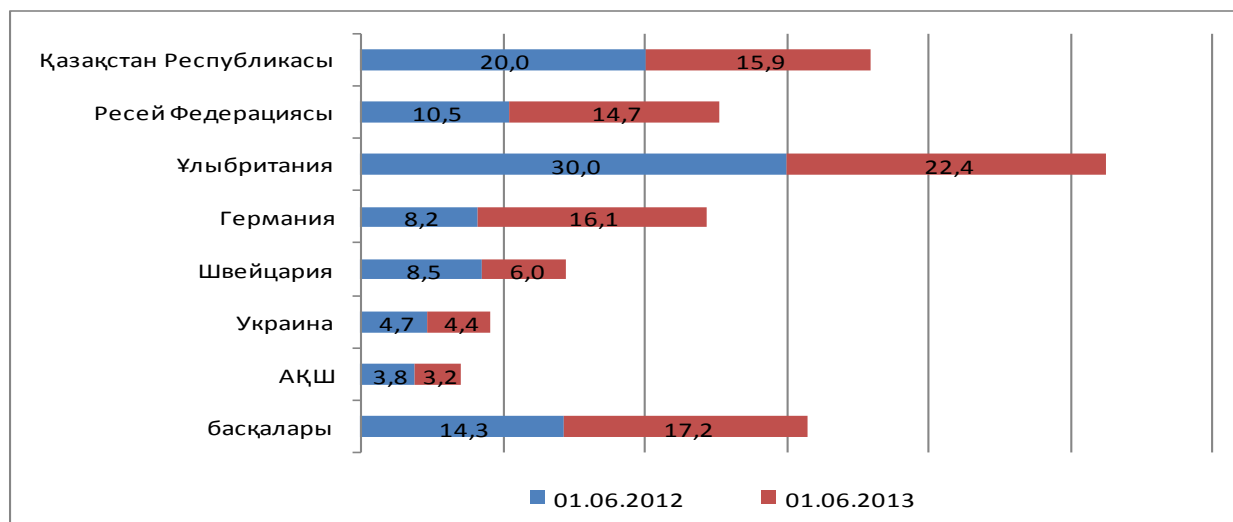
Сақтандыру сыйлықақылары	01.06.2012		01.06.2013		Өсімі, %-бен
	млн.теңге	%-бен *	млн.теңге	%-бен *	
Барлығы қайта сақтандыруға берілді, оның ішінде:	25 143,1	30,3	30 976,9	26,4	23,2
резидент еместерге	20 112,6	24,2	26 084,3	22,2	29,7
резиденттерге	5 030,5	6,1	4 892,6	4,2	-2,7
Барлығы резидент еместерден қайта сақтандыруға қабылданды	5 621,5	6,8	6 000,0	5,1	6,7

*Тікелей сақтандыру шарттарына пайызбен

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 30 976,9 млн. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 26,4%-ын құрады. Сонымен бірге қайта сақтандыруға Қазақстан Республикасының резиденттері еместеріне сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 22,2%-ы берілді.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қабылдаған сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 10 743,0 млн. теңге құрады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерден қайта сақтандыруға қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 6 000,0 млн. теңге болды.

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы, %

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

Страховые выплаты	01.06.2012		01.06.2013		Өсімі, %-бен
	млн.теңге	жиынтығында %-бен	млн.теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	23 691,6	100,0	21 409,2	100,0	-9,6
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	6 126,0	25,9	7 872,0	36,8	28,5
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	3 414,5	14,4	4 464,5	20,9	30,7
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	4,4	0,02	4,1	0,02	-6,0
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	2 542,2	10,7	3 338,1	15,6	31,3
Міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	164,9	0,7	65,3	0,3	-60,4
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	13 570,9	57,3	10 701,2	50,0	-21,1
өмірді сақтандыру	127,7	0,5	264,4	1,2	107,1
аннуитеттік сақтандыру	10 014,8	42,3	5 664,0	26,5	-43,4
жазатайым оқиғалардан сақтандыру	157,6	0,7	163,9	0,8	3,9
ауырған жағдайлардан сақтандыру	3 270,8	13,8	4 608,9	21,5	40,9
Ерікті мүлктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	3 994,7	16,9	2 836,0	13,2	-29,0
автомобиль көлігін сақтандыру	592,0	2,5	957,9	4,5	61,8
автомобиль, әуе, теміржол, су көлігін сақтандыруды қоспағанда, мүлктік сақтандыру және жүктерді сақтандыру	2 657,2	11,2	908,5	4,2	-65,8
автомобиль, әуе және су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	426,6	1,8	414,0	1,9	-3,0
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	19,6	0,1	242,7	1,1	12,4 есе
ерікті мүлктік сақтандырудың өзге сыныптары	299,2	1,3	313	1,5	4,6

*сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы (млрд. теңге)

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

Пайда/Шығын	01.06.2012		01.06.2013		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	%-бен	млн. теңге	%-бен	
Сақтандыру қызметінен түскен кірістер	60 927,3	86,8	83 366,9	89,5	36,8
Инвестициялық қызметтен түскен кірістер	8 886,3	12,7	9 150,1	9,8	3,0
Басқа қызметтен түскен кірістер	383,3	0,5	628,5	0,7	64,0
Кірістердің жиынтығы	70 196,8	100,0	93 145,6	100,0	32,7
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	22 119,3	38,4	19 362,1	25,2	-12,5
Басқа шығыстар	57 597,8	100,0	57 560,5	74,8	-0,1
Шығыстардың жиынтығы	57 619,9	100,0	76 922,6	100,0	33,5
Табыс салығын тәлегенге дейінгі таза кіріс (шығын)	12 576,9		16 222,9		29,0
Корпоративтік табыс салығын төлеу бойынша шығыстар	1 680,2		2 439,4		45,2
Салық тәлегеннен кейінгі таза пайда (шығын) жиынтығы	10 896,8		13 783,6		26,5

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері	01.06.2012	01.01.2013	01.06.2013
ЖІӨ, млрд. теңгемен ¹	31 297,0	31 442,7	34 291,0
Сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,27	0,67	0,34
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,76	0,76	0,72
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,33	1,41	1,44
Сақтандыру сыйлықақыларының жан басына шаққандағы қатынасы, теңгемен ²	4 955,80	12 517,90	6 910 ,26

Таблица 10. Концентрация страхового сектора, %

Сақтандыру нарығындағы жиынтық көрсеткіштердің үлесі, %	01.06.2012	01.01.2013	01.06.2013
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	33,9	32,5	37,6
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	53,5	52,1	53,7
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	26,2	24,6	26,9
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	49,2	50,5	49,1
Бес ірі сақтандыру компаниясының активтері	51,6	49,5	49,0
Бес ірі сақтандыру компаниясының меншікті капиталы	62,8	60,8	59,8

01.01.2013ж. бастап 01.06.2013ж. дейінгі кезеңде сақтандыру нарығында сақтандыру сыйлықақылары мен сақтандыру төлемдері бойынша шоғырлану деңгейінің ұлғайғаны байқалады. 5 ірі сақтандыру компаниясының үлесіне жиынтық сақтандыру сыйлықақыларының 37,6%-ы және сақтандыру төлемдерінің 26,9%-ы тиесілі болды. Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының жиынтық активтеріндегі үлесі 49,0% болды.

¹ Қазақстан Республикасының Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің болжам деректері бойынша;

² Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің деректері бойынша 01.05.2013 ж. ҚР халқының саны 16 990 143 адам болды.